Střední škola elektrotechnická a energetická Sokolnice

Školní vzdělávací program Domova mládeže

zpracovaný podle zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Zpracoval: Mgr. Zdeněk Nezval, zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování
s kolektivem pedagogických pracovníků domova mládeže.

Schválil: Mgr. Marek Jelínek, ředitel školy

Platnost od 1. září 2025

Struktura Školního vzdělávacího programu Domova mládeže

1) Úvod str. 3

2) Identifikační údaje str. 3

3) Charakteristika domova mládeže str. 4

4) Konkrétní cíle vzdělávání str. 7

5) Klíčové kompetence str. 10

6) Formy a metody vzdělávání – výchovné a vzdělávací strategie str. 14

7) Obsah vzdělávání a strukturování Školního vzdělávacího programu str. 16

8) Časový plán vzdělávání str. 19

9) Podmínky přijímání uchazečů ke vzdělávání str. 20

10) Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných str. 21

11) Materiální podmínky vzdělávání str. 23

12) Personální podmínky vzdělávání str. 24

13) Ekonomické podmínky vzdělávání str. 25

14) Podmínky bezp. a ochrany zdraví žáků, hygieny a pož. ochrany str. 26

15) Vlastní hodnocení ŠVP Domova mládeže str. 28

16) Shrnutí str. 29

1. Úvod

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon), povinný dokument, který byl vytvořen za společné účasti pedagogických pracovníků domova mládeže (dále jen DM). **Je určen:**

- vedení školy,
- vedení domova mládeže,
- vychovatelům domova mládeže,
- nepedagogickým pracovníkům domova mládeže a Informačního centra školy,
- žákům a žákyním středních škol (dále jen žákům),
- ostatním pedagogickým a nepedagogickým pracovníkům školy,
- školské radě,
- rodičům,
- veřejnosti,
- vnějším evaluačním orgánům (ČŠI, Jihomoravskému kraji).

Školské zařízení uskutečňuje vzdělávání podle ŠVP. Součástí ŠVP domova mládeže je platný Školní řád Střední školy elektrotechnické a energetické Sokolnice 496 (dále jen školy), včetně Řádu domova mládeže.

Školní vzdělávací program chápeme jako inspiraci a otevření nových možností pro vychovatele i žáky, a tak by měl být i všemi zúčastněnými vnímán. Chápeme ho také jako propagaci našeho domova mládeže.

2. Identifikační údaje

a) Právní forma:	Příspěvková organizace
Název příspěvkové organizace:	**Střední škola elektrotechnická a energetická Sokolnice** (dále jen škola)
Sídlo příspěvkové organizace:	Sokolnice 496, 664 52 Sokolnice
IČ příspěvkové organizace:	00 380 385
DIČ příspěvkové organizace:	CZ 00 380 385
Telefon:	544 224 634,5
Fax:	544 224 631
Adresa příspěvkové organizace:	Sokolnice 496, PSČ 664 52

E-mail adresa:	info@ssee-sokolnice.cz
Internetová adresa (webové stránky):	www.ssee-sokolnice.cz
Ředitel (statutární zástupce):	Ing. Oldřich Životský

Příspěvková organizace vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny. V jejím čele je ředitel. Kapacita domova mládeže je 146 ubytovaných žáků.

b) Zřizovatel:

Název zřizovatele:	Jihomoravský kraj
Adresa zřizovatele:	Brno, Žerotínovo náměstí 3/5, PSČ 601 82

3. Charakteristika domova mládeže

Domov mládeže

zajišťuje žákům a studentům celodenní výchovu, ubytování a stravování; její činnost se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a prováděcími předpisy k zákonu.

Kapacita: 146 lůžek.

Žákům jsou po dobu vzdělávání poskytovány služby výchovného poradce a školního metodika prevence.

Poloha:

Areál domova mládeže se nachází nedaleko obce Sokolnice, v klidné lokalitě, v dosahu městské hromadné dopravy, cca 15 minut od centra obce a vlakového nádraží. Parkoviště je situováno pro několik desítek automobilů přímo před areálem

Školské služby:

Domov mládeže poskytuje školské služby ubytování a stravování pro žáky vlastní školy..

Součástí ubytování je výchova a vzdělávání, které vedou k plnohodnotnému využívání volného času podporou volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání.

Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti v DM je uveden v Ročním plánu činnosti DM.

Stravování:

Celodenní školní stravování je zajištěno ve školní jídelně s vlastním stravovacím zařízením. Stravování je součástí ubytování.

Kapacita: 350 hlavních jídel

Žákům jsou k dispozici rovněž školní kantýna a nápojové automaty ve vestibulu školy

Organizace domova mládeže:

Domov mládeže podle vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů organizuje zejména **přípravu na vyučování** a nabízí žákům **volnočasové aktivity**. Základní jednotkou výchovně vzdělávací činnosti v domově mládeže je výchovná skupina. Každou skupinu vede jeden vychovatel. Žáci se ubytovávají v pokojích odděleně podle pohlaví. Žádné žáky se zdravotním postižením nemáme ubytované na DM. Výsledný maximální počet výchovných skupin v domově mládeže je 6, se kterými pracuje maximálně 7 vychovatelů. V současné době je na DM 5 výchovných skupin.

Všichni vychovatelé jsou kvalifikovaní. Domov mládeže řídí zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování Mgr. Zdeněk Nezval.

Provoz domova mládeže

je zajištěn pro české žáky od neděle (od 18,00 hodin) do pátku (do 16,00 hodin) a pro srbské žáky nepřetržitě. Zletilí žáci mohou požádat ředitele školy o ubytování za úplatu v domově mládeže i o víkendech a státních svátcích.

Pedagogická dokumentace:

- Osobní spis žáka (studenta)
- Přihláška do domova mládeže
- Přihláška ke stravování
- Deník výchovné skupiny
- Deník zájmového útvaru
- Denní záznam
- Školní vzdělávací program Domova mládeže
- Roční plán činnosti úseku výchovy mimo vyučování
-- Ostatní písemná dokumentace

Charakteristika Školního vzdělávacího programu domova mládeže:

Školní vzdělávací program domova mládeže je definován v § 5, školského zákona, ve znění pozdějších předpisů. Účel domova mládeže je definován v § 2, vyhlášky MŠMT č. 108/2005 o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Školní vzdělávací program domova mládeže vychází ze zásad a cílů vzdělávání stanovených školským zákonem. Základním kritériem jeho hodnocení je potom zejména účinnost podpory osobnosti žáka a dosahování cílů vzdělávání ze strany domova mládeže. Školní vzdělávací program domova mládeže odpovídá podmínkám, za kterých byl domov mládeže zařazen do školského rejstříku.

Domov mládeže naší školy poskytuje žákům ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující

na výchovně vzdělávací činnost střední školy. Domov mládeže vede žáky k plnohodnotnému využívání volného času formou zájmových činností a rozvíjí tak jejich klíčové kompetence a funkční gramotnost.

Základní podmínky pro uskutečnění ŠVP domova mládeže

Školní vzdělávací program pro domov mládeže dle § 5, školského zákona dále popisuje materiální, personální a ekonomické podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, za nichž se vzdělávání v domově mládeže zajišťuje. Podkladem pro jejich stanovení je platná školská legislativa a konkrétní požadavky vyplývající z cílů a obsahu vzdělávání. Tyto podmínky jsou nezbytnými podmínkami vzdělávání. Příznivé prostředí je jedním ze základů pro vzdělávání a motivaci k učení jako celoživotní nezbytnosti. Pouze jejich ucelený soubor umožní úspěšnou realizaci ŠVP domova mládeže a dosažení stanovených cílů a výsledků vzdělávání.

Žákovská samospráva

V domově mládeže je volená rada domova mládeže, která umožňuje participaci žáků na vzdělávání v domově mládeže. ŠVP domova mládeže navozuje i **spolupráci se zákonnými zástupci** (rodiči) žáků. Domov mládeže se zaměří na konstruktivní dialog s rodiči (třídní schůzky, webové stránky školy, telefon, e-mail atd.), na včasné projednání všech výchovných problémů a všech příznaků, které by naznačovaly, že se žák necítí v domově mládeže dobře a bezpečně. Cílem přístupu rodičů i domova mládeže k této problematice by měl být ***„spokojený a slušný žák“***. Žák musí cítit, že domov mládeže i rodiče jsou ve shodě, a že ho všemožně podporují v jeho úsilí a učení.

Školní stravování

Se řídí školským zákonem a vyhláškou MŠMT 107/2005 Sb., o školním stravování, vše ve znění pozdějších přepisů.

Účel školní jídelny:

Hlavním účelem zařízení školní jídelny je kvalitní zajištění stravování žáků po dobu jejich pobytu ve škole a v domově mládeže. Ve školní jídelně jsou podávána:

- hlavní jídla – obědy a večeře,
- doplňková jídla – snídaně (včetně přesnídávek a svačin), v případě zájmu druhé večeře.

Pitný režim je zajištěn vlastní jídelnou v době výdeje celodenního stravování v kombinaci teplých a studených nápojů (teplé čaje, studené ovocné a multivitaminové nápoje a voda).

Doplňkové občerstvení je zajišťováno provozem kantýny.

4. Konkrétní cíle vzdělávání

Cíle vzdělávání jsou společenské požadavky na celkový vzdělanostní a osobnostní rozvoj žáků. Vymezují strategie výchovy a vzdělávání, výstupy a výsledky vzdělávání. Vytýčení a formulování cílů

usnadňuje volbu efektivních výchovných a vzdělávacích strategií a prostředků k jejich dosažení. Jasná formulace cíle vzdělávání je také základním předpokladem pro jeho pozdější hodnocení (zda bylo cíle vzdělávání dosaženo). Srozumitelně formulovaný cíl ve zveřejněném ŠVP plní i motivační a informační roli pro žáky, zákonné zástupce atd. Zásady a cíle vzdělávání jsou definovány ve školském zákoně §2.

Zásady vzdělávání:

a) rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie a Srbska ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana,

b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,

c) vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků vzdělávání,

d) bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,

e) svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,

f) zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,

g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,

h) možnosti každého vzdělávat se po dobu celého života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.

Obecné cíle vzdělávání:

a) rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výběr povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,

b) získávání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,

c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,

d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,

e) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,

f) poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,

g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházejících ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

Vzdělávání je zaměřeno na budoucnost, má cíle a lze ho proto projektovat. Výchovně vzdělávací (pedagogické) působení v domově mládeže naplňuje specifickými prostředky zejména tyto obecné cíle vzdělávání:

- harmonický rozvoj osobnosti žáků,
- podpora a rozvoj jejich učení a poznávání,
- podpora kritického myšlení,
- osvojení základních hodnot demokratické společnosti,
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost, která komunikuje s ostatními a působí na své okolí,
- podpora přípravy na vyučování,
- rozvoj verbální a neverbální komunikace,
- schopnost týmové práce atd.

Obecné cíle vzdělávání je nutné doplnit o cíle specifické pro výchovu mimo vyučování, včetně domova mládeže:

- výchova k smysluplnému využívání volného času,
- zájmová činnost,
- dostatek námětů pro naplňování volného času v nabídce volnočasových aktivit,
- zaměření výchovně vzdělávacích projektů.

Cíle výchovného a vzdělávacího působení jsou obtížně vyhodnotitelné, ale umožňují stanovit, zda jsou:

- smysluplné (mají skutečný význam pro žáky a jejich osobní rozvoj),
- hodnotitelné (lze poznat, zda výsledky odpovídají záměru),
- akceptovatelné (přijatelné pro jednotlivce, skupinu a okolí),
- reálné (jsou reálně uskutečnitelné a dosažitelné),
- termínované (jsou proveditelné ve vymezeném čase).

Pedagogické působení a podpora žáků v našem domově mládeže směřuje k tomu, aby žáci byli v domově mládeže spokojeni, cítili se bezpečně, byli úspěšní a slušní a vybavení klíčovými kompetencemi a funkční gramotností (čtenářská, mediální, informační, finanční gramotnost atd.).

Klíčové kompetence Činnost domova mládeže (součást vzdělávací soustavy) bude směřovat k rozvoji a získávání kompetencí.

Kompetence – cílem vzdělávání není jen osvojení poznatků a dovedností, ale také vytvoření způsobilostí potřebných pro život nebo výkon povolání (schopnosti, znalosti, dovednosti, postoje a hodnotové orientace). Formálně se dělí na klíčové kompetence a odborné kompetence (dříve odborná kvalifikace).

Klíčové kompetence (KK) – integrované vzdělávací cíle jsou požadavky na vzdělání, zahrnující soubor vědomostí, praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů a hodnotových orientací, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti, pracovní uplatnění a celoživotní vzdělávání. Klíčové kompetence jsou univerzálně použitelné, jsou to soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných postupů (výsledků vzdělávání) a lze je chápat jako integrované (sdružené) dílčí vzdělávací cíle. Představují soubor znalostí rozvinutých do schopností a ověřených dovednostmi, které jedinec využívá v praxi, projevujících se v postojích a hodnotových orientacích. Nabytí klíčových kompetencí by se mělo projevit v produktivitě práce, v zaměstnanosti, rychlé rekvalifikaci a v konkurenceschopnosti na evropském trhu práce.

Komplexní výchovně vzdělávací působení –

Ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže není závazným cílem pedagogického procesu klíčové kompetence naplnit (naučit), pouze je posilovat a rozvíjet.

V neformálním a informálním vzdělávání nejsou stanovené vzdělávací standardy, ale vzdělávání je založeno na zájmech jedince, na neformálním působení pedagogického pracovníka – vychovatele. Výsledky jsou proto obtížně hodnotitelné.

V domově mládeže je klíčovou osobností ve výchově, kromě rodičů, vychovatel. Vychovatelé vychází z vědomostí žáků, které se snaží rozvinout do schopností a dovedností, ústících v určité postoje a hodnotové orientace, tzv. klíčové kompetence.

Vychovatel je žákům průvodcem na cestě vzděláváním, inspiruje je a také zaručuje určitá pravidla a řád. Jeho úkolem je nabízet žákům bohatý a pestrý program, podporovat jejich tvořivost a aktivitu a respektovat jejich individualitu. Je nutné neustále usilovat o harmonizaci mezilidských vztahů v celém domově mládeže i ve výchovné skupině, zaměřit se na slušné chování žáků, rozvíjet jejich samostatnost, schopnost kooperace a týmové práce, vést žáky k pozitivnímu myšlení.

V souladu s Minimálním preventivním programem školy organizovat co největší počet volnočasových aktivit, jako prevenci sociálně patologických jevů. V rámci možností preventivně předcházet kázeňským problémům, popřípadě včas informovat zákonné zástupce o závažnějších přestupcích či o celkovém zhoršení chování žáků.

Žádoucí je podporovat žáky v učení, v účasti v různých soutěžích, vést je k ekologickému myšlení (separace odpadu), pořádat různé sportovní turnaje, v návaznosti na získané školní znalosti pomáhat

a vést žáky v jejich dalším rozvoji (např. vyhledáváním dalších informací, zpracováváním vzdělávacích projektů), snažit se zapojit žáky do života a chodu domova mládeže, do žákovské samosprávy a tak celkově rozvíjet mimoškolní činnost žáků. Vzájemná spolupráce vychovatelů se zákonnými zástupci a pedagogickými pracovníky škol, ze kterých jsou ubytovaní žáci, musí být samozřejmostí.

5. Klíčové kompetence

které žák získává a rozvíjí:

a) Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby se žáci efektivně učili, vyhodnocovali dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovali potřeby a cíle dalšího vzdělávání, to znamená, že by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení,
- vytvořit si vhodný studijní režim a studijní podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (studijní a analytické čtení),
- vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotní,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (výklad, přednášku, proslov, prezentaci atd.),
- pořizovat si poznámky z mluveného projevu, textu atd.,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a přejímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí, odhalovat příčiny školní neúspěšnosti,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání atd.

b) Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni soustavně řešit běžné problémy (pracovní i osobní), to znamená, že by měli:

- porozumět zadání úkolu a určit problém, umět řešit problém, navrhovat způsob řešení a zdůvodnit jej,
- uplatňovat při řešení problému metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- rozlišovat správné a nesprávné řešení problému a nést odpovědnost za následky řešení,
- netrvat jen na jednom řešení,
- učit se být flexibilní,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro řešení problému,
- využívání zkušeností a vědomostí,

- spolupracovat při řešení problému v týmu,
- nevyhýbat se problémům atd.

c) Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni se správně vyjadřovat v písemné a ústní formě a v různých pracovních, učebních a životních situacích, to znamená, že by měli:

- rozvíjet bohatou slovní zásobu,
- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a v projevech mluvených i psaných se vhodně prezentovat, posilovat sebedůvěru,
- umět nejen mluvit, ale i naslouchat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně, souvisle a jazykově správně a kultivovaně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, mít právo vyjádřit svůj názor,
- zpracovávat dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata,
- zaznamenávat údaje z textů a projevů (přednášek, diskusí, porad atd.),
- vyjadřovat se a vystupovat dle zásad kultury projevu a chování,
- ovládat verbální i neverbální komunikaci,
- komunikovat nejméně v jednom cizím jazyce,
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro pracovní i životní uplatnění,
- dosáhnout jazykové způsobilosti pro odbornou kvalifikaci (rozumět běžné odborné terminologii),
- schopnost mediální komunikace atd.

d) Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli připraveni stanovit si své cíle osobního rozvoje v oblasti pracovní i zájmové, pečovat o své zdraví, přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, to znamená, že by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti,
- přebírat odpovědnost za své chování a jednání,
- stanovovat si cíle a priority podle svých schopností, pracovní a zájmové orientace a životních podmínek, učit se plánovat,
- adekvátně přijímat radu i kritiku,
- kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- schopnost prosadit se, ale i podřídit se skupině,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky, pozitivně je ovlivňovat,
- být připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní,
- mít schopnost týmového jednání,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,

- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům,
- nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem,
- vytvořit si reálnou představu o sobě samém atd.

e) Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uznávali hodnoty a postoje demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, to znamená, že by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním zájmu i v zájmu veřejném,
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popřípadě jejich kulturní specifika),
- vystupovat proti nesnášenlivosti, rasismu, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami slušného chování,
- přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- v rámci plurality a multikulturního soužití si uvědomovat vlastní kulturu a národní identitu, být tolerantní,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění v České republice i ve světě,
- chápat význam životního prostředí a jednat v duchu udržitelného rozvoje, chránit přírodní prostředí,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při ochraně života a zdraví ostatních,
- rozpoznat násilí, dbát na vlastní a skupinovou bezpečnost,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat tradice a hodnoty regionální, národní, evropské i světové kultury a mít k nim pozitivní vztah atd.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělání směřuje k tomu, aby žáci optimálně využívali svých osobnostních a odborných předpokladů pro uplatnění na trhu práce a pro rozvoj profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, to znamená, že by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastnímu profesnímu vzdělávání,
- uvědomovat si význam celoživotního učení,
- být připraven na měnící se pracovní podmínky,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách na trhu práce,
- využívat poradenských služeb ze světa práce i vzdělávání,
- vhodně komunikovat se zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,

- rozumět podstatě a principům podnikání,
- mít představu o právních, ekonomických, administrativních a etických aspektech soukromého podnikání,
- vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti atd.

g) Kompetence využívat informační a komunikační technologie (dále jen ICT) a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s osobním počítačem a jeho programovým vybavením a s dalšími prostředky ICT a využívali zdroje informací a efektivně s nimi pracovali, to znamená, že by měli:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky ICT,
- pracovat s běžným programovým vybavením,
- komunikovat elektronickou poštou,
- získávat informace z Internetu,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů a z různých médií (tištěných, elektronických, video a audiovizuálních),
- posuzovat rozdílnou věrohodnost informačních zdrojů,
- kriticky přistupovat k získávání informací, být mediálně gramotní atd.

h) Kompetence k trávení volného času

Obecné cíle vzdělávání jsou ve výchově mimo vyučování a v domově mládeže doplněny o cíle specifické, to je vychovávat žáky ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času. Pedagogické působení a výchovná a vzdělávací činnost naplňuje v domově mládeže specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem, to znamená, že by žáci měli:

- umět účelně a smysluplně trávit volný čas,
- orientovat se v možnostech a nabídce smysluplného trávení volného času,
- umět si vybrat zájmové činnosti – aktivity dle svých osobních dispozic a zájmů,
- rozvíjet své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech,
- rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresu či jednostranné zátěže ze školního vzdělávání, následně ze zátěže pracovní,
- schopnost odmítnout nabídky nevhodného trávení volního času,
- dodržovat zásady fair play,
- prostřednictvím volnočasových aktivit posilovat a rozvíjet klíčové kompetence atd.

6. Formy a metody vzdělávání - výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie (VVS)

jsou společné postupy na úrovni školy i školského zařízení, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola a školské zařízení cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence.

Výchovná práce v domově mládeže má své specifika a liší se od vzdělávání ve škole. Při tvorbě ŠVP domova mládeže a při jeho následné implementaci budeme zohledňovat tato specifika a budeme vycházet zejména z požadavků pedagogiky volného času, které představují výchovné a vzdělávací strategie i pro domov mládeže. Tyto výchovné a vzdělávací strategie vychází z obecných pedagogických zásad, jako je např. přiměřenost, individuální přístup a respektují i požadavky pedagogického ovlivňování volného času, zejména:

a) Požadavek dobrovolnosti:

- žák se může a nemusí zúčastnit plánovaných volnočasových aktivit (volný čas je oblast svobodné volby).

b) Požadavek pedagogického ovlivňování volného času:

- pedagog má povinnost volný čas ovlivňovat, formou nabídky a motivace. Aktivity pedagog nabízí, ale i ovlivňuje, aby např. nevznikla závislost na PC a Internetu na úkor poskytovaných aktivit.

c) Požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti:

- pedagog má povinnost chválit, vyzdvihovat a hodnotit žáky vzhledem k jejich možnostem, momentálnímu stavu,

- vyjadřuje-li pedagog nesouhlas, musí se vztahovat k momentální činnosti, dávat najevo, za co přesně je žák pokárán.

d) Požadavek přiměřenosti:

- plánované a navozované činnosti (aktivity) musí být přiměřené věku, pohlaví a zájmu žáků.

e) Požadavek zajímavosti (atraktivity) a zájmovosti:

- pedagog musí žáky vhodně motivovat a činnost zajímavě rozvíjet, musí být průvodcem žáků po zájmových činnostech, ale nevnucuje se.

f) Požadavek citovosti a citlivosti:

- zájmové aktivity by měly přinášet pozitivní emoce a hodnocení činnosti žáků by mělo být citlivé.

g) Požadavek prostoru k seberealizaci:

- pedagog dbá na to, aby se žák v dané činnosti mohl realizovat a měl pocit úspěšnosti.

h) Požadavek aktivity:

- pedagog volí aktivity tak, aby se v nich uplatnili a byli i přiměřeně úspěšní všichni žáci.

Základním prostředkem výchovné činnosti je **zážitek (prožitek) žáků**, který obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Důležité je i **pozitivní klima, kultura a atmosféra domova mládeže**.

Formy výchovné činnosti v domově mládeže:

- plánování a příprava výchovné činnosti a aktivity,
- kolektivní působení,
- individuální působení,
- individuální pohovory,
- průběžné neformální působení vychovatele,
- pravidelné aktivity – studijní klid, zájmové útvary, pravidelné akce zájmových útvarů atd.,
- příležitostné aktivity – jednorázové akce, exkurze, výlety, turnaje, besedy, soutěže atd.,
- spontánní aktivity – využití sportovišť, Informační centrum se školní knihovnou, Internet atd.

Metody výchovné činnosti v domově mládeže:

- motivace a aktivizace žáků,
- rozhovor, řízený rozhovor,
- přednáška a beseda,
- diskuze, řízená diskuze, panelová diskuze,
- trénink dovednosti,
- modelová situace,
- případová studie,
- brainstorming,
- vzdělávací projekt,
- testy,
- dotazníky,
- ankety,
- monitorování sociálního klimatu a kultury školy a domova mládeže,
- monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání (úspěšnost žáků, zapojení do aktivit a projektů apod.)

Hlavní výchovnou a vzdělávací strategií

v domově mládeže je akceptování pedagogiky volného času. Důležitou výchovnou a vzdělávací strategií je, že vychovatelé převezmou odpovědnost za úspěšné vytváření pozitivního klimatu v domově mládeže i ve svých výchovných skupinách, za prevenci rizikových projevů chování žáků a za všestrannou podporu žáků v učení. Jako další důležitou strategií bude vlastní hodnocení výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže (SWOT analýza současné výchovné, sociální, materiální a ekonomické oblasti vzdělávání) a neustálé zlepšování podmínek vzdělávání ve výchově mimo vyučování a v domově mládeže. Pro volbu vhodné strategie jsou vždy důležité relevantní informace. Důležitou strategií je také spolupráce se zákonnými zástupci žáků a se sociálními partnery.

Spolupráce domova mládeže se zákonnými zástupci probíhá:

- spolupráce se Sdružením rodičů,
- dny otevřených dveří školy, včetně domova mládeže,
- informační dopisy (při zahájení ubytování a stravování, informace o provozu domova mládeže),
- informační dopisy s návratkou o zájmové činnosti a případném sponzoringu,
- webové stránky školy – domov mládeže a volnočasové aktivity,
- e-mailové a telefonické kontakty,
- účast vychovatelů na třídních schůzkách

Spolupráce domova mládeže se sociálními partnery a rozvíjení partnerských vztahů:

- finanční dotace na vzdělávací projekty domova mládeže (např. od Jihomoravského kraje)
- spolupráce se Sdružením rodičů a Nadačním fondem ISŠ,
- spolupráce s Policií ČR, Střediskem služeb školám města Brna,
- spolupráce s okolními školami nebo se školami ze kterých jsou ubytování žáci,
- žákovské projekty

V domově mládeže dále plní vychovatel stálé úkoly, což je průběžná výchovná činnost (kontrola pořádku a úklidu, dodržování Školního řádu, včetně Řádu domova mládeže a režimu dne, dohled na dodržování a naplňování studijního klidu, pomoc a podpora při přípravě na vyučování, zprostředkování vzájemné pomoci spolužáků apod.).

7. Obsah vzdělávání a strukturování obsahu ŠVP domova mládeže

Obsah vzdělávání je chápán jako prostředek k dosažení a rozvíjení kompetencí žáka. Zahrnuje poznatky, dovednosti a hodnoty z různých oblastí vzdělávání (např. komunikativní, osobnostní, společenské, profesní, informativní atd.). Obsah vzdělávání je soubor požadovaných (předpokládaných) výsledků vzdělávání a jim odpovídajícího učiva.

Obsah vzdělávání se v ŠVP domova mládeže a ve výchově mimo vyučování člení (strukturuje)
na vzdělávací oblasti:

- Jazykové vzdělávání a komunikace (český jazyk, cizí jazyky)
- Společenskovědní vzdělávání
- Přírodovědné a matematické vzdělávání
- Estetické vzdělávání

- Vzdělávání pro zdraví
- Vzdělávání v ITC
- Odborné vzdělávání (včetně ekonomického vzdělávání)

Jazykové vzdělávání a komunikace (český jazyk, cizí jazyky)

Obecný cíl jazykového vzdělávání: rozvíjet komunikační kompetence žáků a naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Rozvíjí také sociální kompetence žáků. K dosažení tohoto cíle přispívá i estetické vzdělávání, které prohlubuje jazykové znalosti a kultivuje jazykový projev žáků. Vzdělávání v cizím jazyce se podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti.

Společenskovědní vzdělávání

Obecným cílem společenskovědního vzdělávání je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti, směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby byli slušní, zodpovědní a jednali pro veřejný zájem, učí je poznávat vlastní identitu, kriticky myslet a rozumět světu, ve kterém žijí. Společenskovědní vzdělávání přispívá ke kultivaci historického, politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáků a k posilování jejich mediální a finanční gramotnosti.

Přírodovědné a matematické vzdělávání

Obecným cílem přírodovědného vzdělávání je naučit žáky využívat přírodovědné poznatky v pracovním i osobním životě. Přírodovědné vzdělávání přispívá k pochopení přírodních jevů (matematické, fyzikální, chemické, biologické a environmentální vzdělávání).

Estetické vzdělávání

Obecným cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah žáků k materiálním a duchovním hodnotám a snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti manipulaci a netoleranci. Podílí se na rozvoji sociálních kompetencí žáků a přispívá k jazykovému vzdělávání (kultivuje jazykový projev žáků). Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uplatňovali ve svém životě estetická kritéria, chápali umění jako specifickou výpověď o skutečnosti, jeho významu pro člověka, správně formulovali a vyjadřovali své názory, byli tolerantní, získali přehled o kulturním dění, podporovali hodnoty regionální, národní, evropské i světové kultury, uvědomovali si vliv médií atd.

Vzdělávání pro zdraví

Cílem vzdělávání pro zdraví je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k péči o zdraví a bezpečnost, podpořit jejich chování a postoje ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví. Důraz klademe na výchovu proti závislostem (alkohol, tabákové výrobky, drogy, hrací

automaty, počítačové hry atd.), na výchovu ke zdravému životnímu stylu (životní prostředí, výživa, hygiena, pohybové aktivity, mezilidské vztahy atd.) a k odpovědnému přístupu k sexu.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci vážili zdraví (tělesné i duševní), chápali, jak působí životní prostředí na zdraví člověka, znali prostředky, jak chránit své zdraví (zvyšovat tělesnou zdatnost, kultivovat pohybový projev, vyrovnávat jednostrannou tělesnou a duševní zátěž, pociťovat radost z prováděné sportovní činnosti), využívat pohybových činností a soutěží dle zásad fair play, kontrolovat a ovládat své jednání, chovat se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a preferovat pravidelné pohybové aktivity v denním režimu. Oblast vzdělávání zahrnuje také ochranu člověka za mimořádných událostí.

Tělesná výchova je realizována ve vyučovacím předmětu a při mimoškolní činnosti (sportovní kurzy, sportovní dny, zájmové útvary, soutěže, turistika atd.).

Vzdělávání v ICT

Cílem vzdělávání v ICT je naučit žáky pracovat s prostředky ICT a pracovat s informacemi. Žáci porozumí základům ICT, naučí se na uživatelské úrovni používat operační systém, kancelářský software, Internet atd. Vzhledem ke specifikaci práce v domově mládeže a výchově mimo vyučování není ale toto členění vzdělávacích oblastí a činností závazné.

Struktura obsahu Školního vzdělávacího programu domova mládeže

není závazně definována. Obsahem našeho ŠVP domova mládeže jsou reálné náměty a nabídky pro dlouhodobou pedagogickou práci.

Některé aktivity budou realizovány průběžně, jiné se budou cyklicky opakovat, další mohou být pouze jednou za plánovaný vzdělávací cyklus. V domově mládeže je zakázána propagace politických stran a náboženských hnutí.

ŠVP domova mládeže vychází z místních personálních, ekonomických a materiálních podmínek SŠEE Sokolnice a respektuje organizaci domova mládeže.

Metody a formy realizace průřezových témat:

- besedy,
- diskuze,
- řešení modelových situací,
- kontakty mezi školami,
- exkurze,
- žákovský projekt,
- vzdělávací projekt,
- zájmová a mimoškolní činnost,

8. Časový plán vzdělávání

Máme-li vytvořit program činností, je nutné si stanovit jejich časový rámec. ŠVP domova mládeže není ročním plánem, ale má širší časový záběr a obsahuje činnosti alespoň na dobu středního vzdělávání, ukončené maturitní zkouškou. **ŠVP domova mládeže je tedy koncipován na dobu čtyř let** (školní rok 2025/2029).

Výhodou ŠVP sestaveného pro čtyřletý vzdělávací cyklus je jeho operativnost, možnost inovace, možnost reagovat na možné změny vzdělávacích podmínek a možnost propojovat a přesouvat výchovné a vzdělávací aktivity během celého pobytu žáků v domově mládeže.

Roční plán činnosti úseku výchovy mimo vyučování zpracovává zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování na základě vlastního hodnocení úseku výchovy mimo vyučování, výroční zprávy školy, zadání ředitele školy, SWOT analýzy a návrhů předsedů metodických komisí apod.

V měsíčních plánech výchovně vzdělávací činnosti úseku výchovy mimo vyučování jsou uváděny konkrétní akce, nikoliv dlouhodobé činnosti realizované vychovateli v domově mládeže a centru volného času (zpracovává zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování na podkladě návrhů vychovatelů).

V týdenních plánech (deník výchovné skupiny) sestavuje skupinový vychovatel program činnosti vlastní výchovné skupiny, vycházející ze ŠVP domova mládeže, ročního výchovně vzdělávacího plánu a měsíčních plánů výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže. Každý skupinový vychovatel v nich zveřejňuje přehled plánované pravidelné i jednorázové činnosti.

Roční plán výchovné a vzdělávací činnosti jednotlivých **zájmových útvarů** zpracovává vedoucí zájmového útvaru, dále zpracovává hodnocení výsledků vzdělávání v zájmovém útvaru za školní rok.

Rozvrh služeb vychovatelů a nepedagogických pracovníků domova mládeže zpracovává zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování. U pedagogických pracovníků je v rozvrhu služeb uveden i rozvrh přímé pedagogické činnosti (vedeno i v pedagogické dokumentaci).

Plán porad úseku výchovy mimo vyučování zpracovává zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování na příslušný školní rok.

Plán kontrolní činnosti, včetně hospitační je zpracováván na základě vnitřní směrnice ředitele školy v platném znění, na kalendářní rok a je každoročně i vyhodnocován. Kontrolní činnost, včetně hospitační na úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže provádí ředitel školy, zástupce ředitele školy pro výchovu mimo vyučování.

9. Podmínky přijímání uchazečů ke vzdělávání, průběh a ukončování vzdělávání

Podmínky pro přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání v domově mládeže jsou legislativně dány vyhláškou MŠMT ČR č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Umísťování žáků středních škol je popsáno v § 4, odstavci 1, 2, 3 a 4 této vyhlášky. Státní občané České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie mají rovný přístup ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace. Do Domova mládeže jsou přijímání žáci středních škol (chlapci i dívky) na základě podání přihlášky do domova mládeže, v termínu stanoveném ředitelem školy. ŠVP domova mládeže umožňuje i vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků podle příslušných právních předpisů. Kapacita domova mládeže je 146 lůžek, tedy i ubytovaných. Při umisťování žáků do domova mládeže (do výše kapacity domova mládeže) ředitel školy přihlíží ke vzdálenosti místa bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu.

Ředitel školy písemně, do patnácti dnů, vyrozumí formou sdělení zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka o umístění nebo neumístění do domova mládeže na dobu jednoho školního roku.

Na ubytování v domově mládeže není právní nárok. Při umisťování žáků do jednotlivých pokojů je, dle možností, respektován výběr spolubydlících dle vlastního přání žáků nebo zákonných zástupců. Pro další školní rok podávají zákonní zástupci nezletilých žáků a zletilí žáci novu přihlášku do domova mládeže v měsíci červnu. V případě volné kapacity lze přijmout žáka k ubytování v domově mládeže i v průběhu školního roku.

Žákovi bude ukončeno umístění v domově mládeže v průběhu školního roku pokud:

- o to požádá písemně zákonný zástupce nezletilého žáka nebo zletilý žák
- nejsou hrazeny opakovaně úplaty za školské služby,
- žák přestal být žákem střední školy,
- žák byl vyloučen z domova mládeže (§ 31 školského zákona)
- žák se přestěhoval.

Při podmínečném vyloučení a vyloučení z domova mládeže se postupuje ve správním řízení v souladu se Školním řádem školy.

10. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

ŠVP domova mládeže vytváří podmínky pro zpřístupňování vzdělávání nejen z hlediska srovnatelných možností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i z hlediska postupu, jak žáka motivovat a vtáhnout do aktivní účasti na vzdělávání.

a) Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (§ 16 až § 19 školského zákona).

Prováděcími vyhláškami ke školskému zákonu jsou:

- vyhláška MŠMT č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (řeší v § 3, odstavci 3, počet žáků a studentů vyšších odborných škol se zdravotním postižením ve výchovné skupině v domově mládeže).

Především školský zákon jednoznačně stanovuje princip práva na individuální přístup k žákům a ukládá brát ohled na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Jsou to tedy povinné podmínky vzdělávání.
Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v domově mládeže monitorováni a je jim poskytována individuální péče v rámci jejich potřeb.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

První údaje o zdravotním postižení a popřípadě o sociálním znevýhodnění získáváme z přihlášky do domova mládeže. Výchova a vzdělávání žáků s určitými speciálními vzdělávacími potřebami ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže probíhá formou individuální nebo skupinové integrace, což přispívá k jejich socializaci a připravenosti pro běžný občanský život a k lepšímu přístupu ostatních žáků k lidem se zdravotním postižením či sociálním znevýhodněním. Podmínky podpůrných opatření jsou pro žáky upravovány individuálně, podle charakteru zdravotního postižení. Pro personální zajištění je velmi důležitá znalost specifik jednotlivých druhů postižení, vhodné komunikace vychovatele se žáky, uplatňování individuálního přístupu k žákům.

Do skupiny žáků se zdravotním postižením řadíme žáky s tělesným, mentálním, zrakovým a sluchovým postižením, žáky s vadami řeči, vývojovými poruchami učení a chování a žáky postižené více těmito vadami.
V komunikaci s žáky se sluchovým postižením (i neslyšícími) je nutno respektovat jejich právo na volbu komunikačního prostředku (znaková řeč, mluvená řeč, odezírání), mluvit směrem k žákům atd. Důležité je vybavení společenských místností televizí s teletextem, WIFI připojením na internet, komunikace s vychovateli mobilním telefonem formou SMS, vyhlášení např. požárního poplachu textem atd.

Všichni žáci se zdravotním postižením jsou vedeni v samostatném přehledu, musí ***současně s přihláškou do domova mládeže*** předložit dokumentaci o zdravotním postižení ***„Doporučení pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve školském zařízení“*** z pedagogicko-psychologické poradny a jsou vykazováni ve statistickém výkaze o školském ubytovacím zařízení Z 19-01.

V domově mládeže vedeme přehled i o žácích s vývojovými poruchami učení (dyslexií, dysgrafií, dysortografií aj.). Informace získáváme písemnou formou od výchovného poradce školy. Skupinoví vychovatelé k nim přistupují individuálně, podporují je v učení a pomáhají jim překonat případné obtíže při vzdělávání.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním (podle § 16, odstavec 4 školského zákona).

Sociálním znevýhodněním se dle školského zákona rozumí rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, v postavení azylantů, imigrantů atd. U těchto žáků se může jednat o rizikové chování, nízký zájem o vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělávacího procesu a u cizinců nebo příslušníků národnostních menšin atd. lze očekávat i jiné kulturní, náboženské, rodinné a etnické normy a hodnoty.

Pedagogičtí pracovníci, ale i ostatní žáci se seznamují se sociálně kulturními zvláštnostmi žáků, aby byli schopni pochopit jejich projevy a problémy a volit vhodné vyučovací metody a společenský přístup k nim. Prostředkem pro zvýšení aktivity ve vzdělávání je motivace k učení a pozitivní klima ve škole i v domově mládeže. Důležitá je pomoc výchovného poradce a školských poradenských zařízení. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat prevenci rizikového chování žáků. K prevenci rizikového chování žáků slouží v domově mládeže nabídka volnočasových aktivit, které žákům nabízí klub při DM.

Školské poradenské pracoviště školy, vedené zástupcem ředitele pro TV - výchovným poradcem, poskytuje poradenské služby i žákům domova mládeže. Žáci mohou pro své problémy využít i hovorové hodiny zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování i ředitele školy.

V domově mládeže skupinoví vychovatelé průběžně identifikují žáky se špatným prospěchem a s riziky neúspěšnosti a podporují je ve vzdělávání (motivace, doučování, pomoc spolužáků).

Pokud se v průběhu školního roku projeví u některých žáků problémy s dodržováním platebního kalendáře úplat za školské služby ubytování a stravování, situaci průběžně řešíme. Problémy řešíme se žáky a zákonnými zástupci žáků individuálně, preferujeme splátkový kalendář na dlužné úplaty.

Práce se **žáky se sociálně znevýhodněného prostředí** spočívá především v jejich motivování k učení a vzdělávání a ke školní úspěšnosti, prostřednictvím diferencovaného, individuálního

pedagogického přístupu skupinového vychovatele a všech pedagogických pracovníků domova mládeže.

Do domova mládeže jsou také začleňováni žáci, pocházející z jazykově odlišného prostředí (cizinci).

b) Vzdělávání mimořádně nadaných a talentovaných žáků (§ 17 školského zákona)

Podpora mimořádně nadaných a talentovaných žáků je žádoucí nejen pro žáky samotné, ale má zásadní význam i pro společnost. Mezi mimořádně nadané žáky nepatří pouze žáci s mimořádnými schopnostmi uměleckými i pohybovými, ale i žáci s mimořádně vysokou úrovní výkonu ve všech nebo pouze v určitých oblastech vzdělávání, projevující se vysokou motivací, cílevědomostí a kreativitou. Mimořádně nadaní žáci se projevují jako výrazné osobnosti, mohou mít ale problémy v komunikaci, v sebehodnocení, jsou často citliví na kritiku a hodnocení druhých. Ve vzdělávání je vhodné využívat náročnější metody a postupy, problémové a projektové vyučování, samostudium, práci s ICT aj. Žáci by měli být vhodně zapojováni do týmové práce.

Problémem je identifikace nadaných žáků, zvláště těch intelektově nadaných a je to hlavně úkolem školy. Případné nadané žáky budou identifikovat i skupinoví vychovatelé v DM. Intelektově nadané žáky budeme motivovat k zapojování do projektů a do zájmových útvarů – domovní rada, literární, environmentální atd. V zájmové činnosti se zaměřujeme hlavně na nadané a talentované žáky s mimointelektovými specifickými dovednostmi.

Pro rozvoj **vzdělávání nadaných a talentovaných žáků** ve výchově mimo vyučování, v domově mládeže času nabízíme další doplňkové činnosti a aktivity v oblastech jejich zájmů..

11. Materiální podmínky vzdělávání

Materiální podmínky zahrnují prostorové a materiální vybavení školy a domova mládeže využívané pro výchovu mimo vyučování a jsou vhodné pro realizaci ŠVP domova mládeže.

ŠVP domova mládeže vychází z aktuálních prostorových a materiálních podmínek, ale zdůrazňuje i plánované vybavování, obměňování a doplňování nábytkem, moderními vzdělávacími didaktickými pomůckami, moderními prostředky ICT, sportovním nářadím, vybavením studoven a kluboven tak, aby bylo možné úspěšně realizovat plánované výchovné a vzdělávací strategie, činnosti a aktivity z obsahu ŠVP domova mládeže, aby se prostředí a vybavení domova mládeže stávalo pro žáky stále atraktivnější, aktivizující a motivující.

Materiální vybavení je určeno pro žáky i zaměstnance školy a dle platné legislativy a vnitřní směrnice ředitele podléhá každoroční inventarizaci. ŠVP domova mládeže se zaměřuje na prostorové a materiální vybavení, určené pro ubytované žáky a jejich vychovatele.

Materiální a prostorové vybavení domova mládeže

je dáno vyhláškou ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

Materiální podmínky jsou na dobré úrovni, žáci jsou ubytování ve třech patrech domova mládeže ve dvou a troj lůžkových pokojích, využívají sociální zařízení na každém podlaží, společenskou místnost a kuchyňku, které jsou umístěné na každém podlaží.

Prostory, ve kterých probíhají činnosti volného času žáků, jsou bezpečné, klidné, mají zajištěny řádné světelné podmínky, jsou dostatečně prostorné, udržované a čisté. Domov mládeže je vybaven nábytkem, který odpovídá věku a potřebám žáků.

Každý pokoj je připojen na WIFI s možností připojení k internetu, což je žáky kvitováno s povděkem a hojně využíváno. Taktéž je žákům umožněno používání vlastní AV techniky na pokojích. Pokoje byly vybaveny novými stoly a část pokojů i novými postelemi a přikrývkami.

Na klubovnách je k dispozici audiovizuální technika, a to televizory s možností připojení TV her, videopřehrávače a DVD rekordéry a dataprojektorem.

Na každém patře je k dispozici kuchyňka, která je vybavena kuchyňskou linkou, čtyřkolovým sporákem, lednicí, rychlovarnou konvicí a mikrovlnou troubou. Kuchyňky jsou každoročně vybavovány novým nádobím.

12. Personální podmínky vzdělávání

Personální podmínky vzdělávání zásadně ovlivňují naplňování ŠVP domova mládeže a výsledky vzdělávání žáků. Kvalitní výchovnou a vzdělávací činnost zajišťují v ŠVP domova mládeže především kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci, proto je pro nás řízení lidských zdrojů důležité. V personální oblasti jsou rozhodující ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pedagogických pracovnících), kde v § 16 jsou uvedeny možnosti získání odborné kvalifikace na pozici vychovatele domova mládeže.

V § 3 zákona o pedagogických pracovnících jsou v odstavci 1 uvedeny **předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka:**

a) plná způsobilost k právním úkonům,

b) odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost,

c) bezúhonnost,

d) zdravotní způsobilost,

e) schopnost prokázat znalost českého jazyka.

Pedagogičtí pracovníci a ostatní pracovníci úseku výchovy mimo vyučování se řídí také vyhláškou č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřizovaných MŠMT, krajem, obcí nebo dobrovolným svazem obcí, ve znění pozdějších předpisů. Pedagogickými pracovníky v domově mládeže jsou vychovatelé, které řídí zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování. Vychovatelé se vzájemně zastupují.

Vedení výchovy mimo vyučování ve spolupráci s personálním oddělením školy dlouhodobě usiluje o stabilizaci pracovního týmu. Personální práce a požadavky na pedagogickou způsobilost vychovatelů v domově mládeže vycházejí ze zákona o pedagogických pracovnících. Počet pedagogických pracovníků je dán každoročně krajským normativem.

Na úseku výchovy mimo vyučování pracuje 6 pedagogických pracovníků s požadovanou kvalifikací, z toho dva jsou muži. Vychovatelé zabezpečují výchovu a vzdělávání (včetně vedení zájmových útvarů a akcí výchovy mimo vyučování) v domově mládeže.

Začínajícím vychovatelům je poskytována dva školní roky metodická pomoc vychovatele s minimálně pětiletou praxí v domově mládeže (tzv. „uvádění"). Všichni pedagogičtí pracovníci, kteří realizují ŠVP domova mládeže plní kvalifikační předpoklady a jsou odborně a pedagogicky způsobilí.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP)

Vedení školy a domova mládeže klade důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je jednou z priorit ŠVP domova mládeže a personální práce na úseku výchovy mimo vyučování a je dlouhodobě plánováno. V souladu s plánem DVPP schváleným ředitelem školy jsou vytvářeny podmínky pro DVPP i pro pedagogické pracovníky výchovy mimo vyučování. Plán DVPP na kalendářní rok se řídí zákonem o pedagogických pracovnících (§ 24), nařízením vlády č. 75/2005 Sb. o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, prováděcími vyhláškami MŠMT, ve znění pozdějších předpisů.

13. Ekonomické podmínky vzdělávání

Popis ekonomických podmínek vzdělávání je povinnou součástí ŠVP domova mládeže. Výše příspěvku od zřizovatele (Jihomoravského kraje) je pro domov mládeže „Výpočtu rozpočtu" na jednotlivé kalendářní roky. Čerpání příspěvku od zřizovatele je v souladu se „Zásadami vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací", v platném znění a v souladu s účelem, na který byl přidělen. Z příspěvku zřizovatele jsou hrazeny i přímé náklady, spojené s ubytováním a stravováním žáků. Financování škol a školských zařízení je uzákoněno v § 160 až 163 školského zákona. Řídí se i dalšími zákonnými postupy a vnitřními předpisy ředitele školy. Ekonomické podmínky, zdroje a jejich výše se každoročně mění, mění se výše příspěvku od zřizovatele a mohou se měnit i výše úplat za školské služby ubytování a stravování. Ekonomické podmínky vzdělávání jsou zajišťovány i z vícezdrojového financování, tedy i z finančních dotací, drobných finančních sponzorských darů a z doplňkové činnosti.

Výše úplaty za školské služby ubytování

je v souladu s vyhláškou MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, § 5, ve znění pozdějších předpisů. Domov mládeže je pro stanovení výše úplaty zařazen do II. kategorie Výši úplaty za ubytování žáků v domově mládeže stanovuje ředitel školy s přihlédnutím k vybavení domova a k úrovni poskytovaných služeb. Jeho výše v současné době je 1000,- Kč/ měsíc.

Výše úplaty za školské služby stravování

je v souladu s vyhláškou MŠMT č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů. Stanovuje ji ředitel školy na základě výše finančních normativů, v rámci finančních limitů v příloze č. 2 této vyhlášky. Zákonný zástupce nezletilého žáka a zletilý žák podávají přihlášku ke stravování na školní rok. Na základě podané přihlášky je žák stravován. Ubytovaný žák odebírá nejméně snídaně, obědy a večeře, Podmínkou k odebírání stravy je uhrazení úplaty za školskou službu stravování dle splátkového kalendáře a zakoupení magnetického čipu.

Vlastní hodnocení ŠVP domova mládeže v oblasti finančních zdrojů a ekonomických podmínek

spočívá v hodnocení, jestli má domov mládeže a školní jídelna odpovídající množství finančních zdrojů pro jeho realizaci. Dále se hodnotí, jestli jsou finanční prostředky přidělené zřizovatelem ze státního rozpočtu využívány na účel, ke kterému byly přiděleny.

Finanční kontrola

je prováděna v souladu s vnitřní směrnicí ředitele školy - Vnitřní kontrolní systém. Důraz je kladen na hospodárnost, účelnost a efektivnost vynaložených finančních prostředků. Ekonomiku v SŠEE Sokolnice a tedy i na Domově mládeže, včetně celoroční uzávěrky, zpracovává ekonomický úsek, který vede ekonomka školy. Zvlášť je vedeno hospodaření v hlavní činnosti a v doplňkové činnosti. Majetek školy je veden v souladu se zákonnými předpisy a vnitřními předpisy ředitele školy.

14. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární prevence

Povinnost domova mládeže zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků vyplývá zejména z ustanovení § 29 školského zákona. V ŠVP domova mládeže je proto zakotvena povinnost vychovatelů domova mládeže prokazatelně poskytovat žákům informace k zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví a o požární ochraně. Žáci rovněž podpisem potvrdí, že informacím porozuměli. V domově mládeže budeme vytvářet podmínky pro zdravý vývoj (fyzický i psychický), zdravý životní styl a pro předcházení vzniku rizikového chování žáků. Při vzdělávání a poskytování školských služeb budeme přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků.

Důležitými dokumenty jsou:

- školský zákon,

- vyhláška MŠMT č. 64/2005 Sb., **o evidenci úrazů žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů,**

- Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti o ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 37014/2005-25,

- Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 291/2010-28.

- - Minimální preventivní program školy na příslušný školní rok (zpracovává školní metodik prevence),

- Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2019 – 2027,

- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví a požární prevence v ŠVP domova mládeže popisují, jakým způsobem škola, včetně domova mládeže zajišťuje bezpečnost a ochranu a zdraví žáků při vzdělávání a mimoškolních aktivitách a jakým způsobem jsou žáci vedeni k dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků a požární prevenci, tj. osvojení si těchto kompetencí. Cílem výchovného a vzdělávacího pedagogického působení je žák odpovědný za své chování a způsob života v míře odpovídající a přiměřené jeho věku a schopnostem.

V domově mládeže budou nadále vyhledávána a zhodnocována bezpečnostní rizika, vyplývající ze vzdělávací činnosti a provozu domova mládeže. Následně budou přijímána opatření **k prevenci rizik.** V domově mládeže bude zajišťována nejen bezpečnost žáků fyzická, ale i psychosociální.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygienické a požární prevence
jsou v domově mládeže zajišťovány:

- vhodným režimem žáků v domově mládeže s dostatkem relaxace a pohybových aktivit dané režimem dne a skladbou činností v domově mládeže a centru volného času,

- vhodný studijní, stravovací a pitný režim,

- bezpečné a hygienické prostředí v prostorách domova mládeže v souladu s platnými bezpečnostními, požárními a hygienickými normami (odpovídající osvětlení, teplo, čistota, větrání, hlučnost, nábytek),

- pravidelné technické kontroly a revize zařízení,

- ochrana žáků před úrazy,

- zpracování provozních řádů (domova mládeže, tělocvičen, sportovišť, školní jídelny a školní kuchyně),

- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, poskytování první pomoci – praktické kompetence vychovatelů (DVPP, kurz „Zdravotník zotavovacích akcí) atd.

15. Vlastní hodnocení ŠVP domova mládeže

Evaluace vzdělávání

znamená monitorování (zjišťování) a vyhodnocování dat, které charakterizují vzdělávání a jeho výsledky. Evaluace je:

autoevaluace – vlastní hodnocení školy,

externí evaluace – hodnocení - ČŠI, zřizovatel (podle kritérií, která předem zveřejnil).

Vyhodnocování dat – porovnávání a posuzování zjištěných výsledků vzdělávání ke zvoleným ukazatelům.. Vlastní hodnocení výchovy mimo vyučování, včetně ŠVP domova mládeže, vychází ze školského zákona § 12, ve znění pozdějších předpisů a je upřesněno prováděcí vyhláškou MŠMT č. 15/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů, část čtvrtá, § 8 a § 9.

a) Hlavní oblasti vlastního hodnocení ŠVP domova mládeže pro dané školní roky jsou vždy:

a) podmínky ke vzdělávání, včetně personálních a bezpečnostních,

b) průběh vzdělávání se zaměřením na zájmové vzdělávání,

c) podpora školského zařízení (domov mládeže) žákům, vliv vzájemných vztahů školského zařízení, žáků, rodičů atd.,

d) výsledky vzdělávání žáků, výsledky v soutěžích a přehlídkách,

e) řízení školského zařízení, personální práce,

f) další vzdělávání pedagogických pracovníků,

g) úroveň výsledků práce školského zařízení (domov mládeže), zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Vlastní hodnocení ŠVP domova mládeže je vždy zaměřeno na:

- cíle, které jsou v ŠVP domova mládeže stanoveny v souladu s koncepcí a strategií školy, včetně výchovy mimo vyučování a domova mládeže, jejich reálnost, důležitost, smysluplnost, hodnotitelnost a termínovanost,

- posouzení jakým způsobem jsou dané cíle plněny,

- oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit (silné a slabé stránky), včetně návrhu příslušných opatření k dosažení pozitivních změn.

16. Shrnutí

Dlouhodobou koncepci výchovy mimo vyučování a ŠVP domova mládeže SŠEE Sokolnice nelze vytvořit bez objektivních informací o škole a její výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže, bez představy o tom, jaká má škola včetně výchovy mimo vyučování, domova mládeže být a jaké je jejich poslání. Naplňování koncepce výchovy mimo vyučování je „během na dlouhou trať", je také závislé na finančních možnostech rozpočtu školy a výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže a na vícezdrojovém a projektovém financování. Chce to cílevědomost, vytrvalost, houževnatost, strategie a koncepčnost. Velký důraz budeme klást na vnitřní hodnocení výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže, které bude zaměřeno na cíle, které jsme si stanovili, posouzení, jak byly splněny, stanovení dobrých výsledků a úkoly pro zlepšení v dalším období. Vlastní hodnocení školy chceme uchopit jako šanci nejen pro stálé zlepšování výchovy a vzdělávání žáků, ale také pro další odborný rozvoj vychovatelů a dalších pracovníků výchovy mimo vyučování. Plnění ŠVP domova mládeže a krátkodobého plánování je kontrolováno v rámci kontrolní činnosti, včetně hospitační, která je v souladu s vnitřní směrnicí – Kontrolní systém, v platném znění

Na základě vlastního hodnocení budeme navrhovat řediteli školy případné inovace ŠVP domova mládeže. ŠVP domova mládeže chápeme jako permanentně otevřený systém, který podporuje rozvoj domova mládeže. Budeme respektovat i **vnější evaluaci** výsledků vzdělávání, které s vlastním hodnocením tvoří ucelený systém rozvoje výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže.

Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program Domova mládeže Integrované střední školy, Sokolnice 496 byl vydán dne 31. srpna 2025. Nabývá účinnosti: 1. září 2025

Zpracoval: Mgr. Zdeněk Nezval, zástupce ředitele pro VMV s kolektivem pracovníků domova mládeže

Schválil: Mgr. Marek Jelínek, ředitel

